

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Ce bine aduc Jidovii — acolo unde se inculbă.

Mulțimea de Jidani ce au dat navală din Rusia și din alte țeri asupra României, începe a fi neliniștită, că legile țerii nu le deschid ușile larg să intre cu toată puterea în toate ramurile economice ale țerii. Legile României nu le dau Jidanilor străini (neîmpământeni) drepturi de cetățeni, d. e. de alegători de deputați, nici dreptul de crășmarit ori boltășit prin sate (la oraș însă da), pentru-că conducătorii României prea sunt din pășanii acolo în țară încredințați, că e vai de satul asupra căruia s'a așezat un Jidan ca birtaș, altul ca boltaș, ori și mai mulți de-odată. Și de aceea Jidanii sunt nemulțumiți și au pornit și în vara asta o mare mișcare de demonstrare contra României, plecând în cete de sute spre țeri străine, de fapt întorcându-se aproape toți înapoi, căci nici o țară nu voia să-i primească. Nici gândul lor nu era doar așa serios de ducă, dar bogata lor „Societate Izraelită“, a voit să-i plimbe puțin sub ochii lumii, ca să vorbească lumea de ei, să se miște inimile de „mila“ lor, cari nu mai pot trăi în prigonitoarea de Românie, și doar întrevin alte state la guvernul țerii Românești ca să le dea drepturile cari azi nu le au, și pe cari după-ce le vor avea, nu va fi mai bine de nime în lume ca de ei, căci vor ști ei cum să stoarcă satele, de să nu le mai rămână nici mēduvă în oase.

S'au ridicat multe voci în foile mari străine, (conduse mai tot de Jidani), cari „sfătuesc“, altele „poruncesc“ ca România să dea și Jidanilor toate drepturile pe care le au Românii!

Un scriitor român, dl C. Rădulescu Motru, directorul foii „Noua Revistă Română“ a adresat către mulțime de oameni luminați și învățați de toate neamurile: Francezi, Englezi, Nemiți,

Italieni Austriaci, etc. rugarea să binevoiască a-i da în scris răspuns la întrebarea, că ar sfătui ei ori nu pe Români să dea Jidanilor drepturile pe care ei și-le cer? A primit multe răspunsuri, câte pentru, câte contra, unele mai aprinse (de dragostea pentru Jidani), altele mai stămpărate. Intre ele aflăm în numărul din urmă al numitei foi unul, vrednic de toată luarea aminte, fiind scris cu multă gândire și cu puternice razimuri pe pășania vieții. E răspunsul învățatului englez *Huston Stewart Chamberlain*, de-aproape înrudit cu marele ministru al coloniilor Angliei, Chamberlain. D-sa după o prea frumoasă introducere, în care se dovedește de foarte bun și adânc cunoscător al stărilor din România, căci înșiră în cuvinte repezi dar' clare istoria mai nouă a luptelor de înălțare a României, lupte în jurul războiului neatârării, în care bărbații de stat români s'au dovedit adevărat înțelepți, căci atunci când pismuitorii și răuvoitorii acestui neam, îi încărcău cu greutate înălțarea, ei s'au știut smulge de sub acelea, încât dl Chamberlain ajunge a zice că: „*dacă statul român va merge mai departe pe același drum ca până acum, atunci îl așteaptă un viitor mare, foarte mare!*“

Trecând apoi la răspunsul însuși la întrebarea dlui Radulescu Motru, luminatul Englez scrie:

„...E chiar copilăresc lucru a deduce că, deoarece-ce o măsură politică cum este cea a dării drepturilor la Evrei, nu aduce nici un rău mai adânc într-o țară ca Anglia, a cărei familie regală stă pe tron de nouă sute de ani, a cărei legiuire își are rădăcina într'un trecut tot așa de depărtat și care s'a dezvoltat neîntrerupt în această lungă vreme, într-o țară în care tradițiunea e așa de puternică, încât lucrurile noue trebuie să se potrivească cu vechile forme spre a fi primite, este, zic, ridicol a ținea, că aceeași măsură trebuie îndemnat să o dea și statul român! Chiar dacă măsura Evreilor în

amendouă statele ar fi aceeași, îndemnul ar fi cu totul nelogic.

Abia în anul 1723, adică mai mult ca cinci sute de ani după întemeierea regatului englez, și abia după o întărire durabilă a proprietății rurale, *poporul englez a dat Evreilor dreptul de a cumpăra proprietăți!* Cine știe, dacă Anglia de astăzi — una din puterile lumii — s'ar fi format în alte împrejurări? Nu cred; că la începutul evului mediu Evreii erau în Anglia foarte numeroși și acești Evrei, cărora până la anul 1290 le era deschis orice negoț și orice meșteșug, și contra cărora nu domnea încă nici o pornire potrivnică, se dedau numai cu cămătăria și cu alte afaceri necurate. Repetițiile încercări ale guvernului, de a îndrepta pe Evrei la îmbrățișarea meseriilor mai cinstite, nu isbutiră. Și astfel ajunse Cunnigham să scrie, că colonia evreiască de atunci era: „*un burete, care sugă toată bogăția națiunii în formațiune*“.

Tot așa s'a întâmplat atunci cu nobilimea franceză; toate proprietățile sale erau în sec. XIII. zălogite Evreilor. Și ce a apărut pe aceste națiuni de o nimicire încă în acest început al vieții lor ca state? Numai faptul, că au oprit pe Evrei dela proprietatea rurală (averea de moșii în țară!) Fără această măsură ar fi fost încă din secolul XIII. tot pământul Angliei și Franței în stăpânirea Evreilor, și familiile, cari au făcut istoria noastră, ar fi trebuit să-și câștige pâinea ca iobagi la cămătării originari din Palestina! Acea măsură însă nu fu de ajuns pentru a pune stavilă înrîuririi distrugătoare a mării colonii evree din Anglia, și astfel Englezii, practici ca totdeauna, *să hotărâra să ia niște măsuri radicale: isgoniră pe toți Evreii din țară!*

Dela anul 1290 până la anul 1657 n'au existat Evrei în Anglia; cu alte cuvinte în tot timpul desvoltării, întăririi națiunii, dela Eduard I. cel mare (primul adevărat rege național și întemeietor al adevăratului parlament) până după moartea marelui șir de domnitori. Acest fapt are o înrîurire trainică până în ziua de astăzi, căci pe când în vremea isgonirii erau în Anglia 16 mii de Evrei, ceea-ce însemna cel puțin 1%, dar' probabil 2% (doi la sută) din populația totală, n'avem în Anglia

de astăzi nici $\frac{1}{4}\%$ de Evrei (adecă al 400 unull) Dar' în vremea aceasta poporul englez s'a întărit în toate direcțiunile și astfel Evreul n'a mai putut să prindă teren în aceeași măsură ca mai înainte, deși toate ușile îi sunt azi deschise.

Dacă dar', cum am spus, măsură dintre numărul Evreilor în Anglia și în România ar fi aceeași astăzi, totuși învățăturile istoriei nu îndreptătesc faptul, că fiindcă în Anglia Evreii pot fi proprietari de pământ de un veac și jumătate, și de vre-o 50 ani sunt în toate privințele cetățeni cu aceleași drepturi, de aceea s'ar putea sfătui acest lucru și României! Numai un neștiutor poate trage astfel de învățături. Căci istoria — ale cărei învățături sunt greu de descifrat, însă prin aceasta nu de desprețuit — pare că arată mai mult contrarul! Dacă România ar voi să ia ca pildă înfloritorul stat al Angliei, ar trebui fără întârziere să alunge pe toți Evreii, și să-i primească din nou abia după trei sau patru veacuri, după-ce națiunea se va fi întărit în afară și în lăuntru, și-și va fi înțepenit într'un mod trainic proprietatea! (Va urma.)

AGRICULTURA

Arăturile de toamna.

Aratul este o lucrare de foarte mare însemnătate în economie; și dela timpul când el se sêvirșește, atîrnă în mare măsură buna sau neîndestulitoarea roadă a câmpurilor noastre. Îndeosebi arăturile de toamnă, la noi foarte

FOIȚĂ

LA DIJMĂ

Pe de marginea pădurei care bate 'n ruginiu,
Stă porumbul, ici și colo, în grămezi, porto-
[caliu.

Poleită e pădurea de lumina dela soare;
Poleit, vederei mândru, e porumbul pe ogoare.

Carul, strângătorul casei, stă și-așteaptă lângă
[boi,

Să mi-l tragă la grămadă, să încarce roade
[nuoi...

Boii rumeșă a lene, pe când fire sburătoare
Li se prind ușor de coarne fâlțind, străluci-
[toare...

Copilașii, goi aproape, sgrebuliți sub car,
[dau zor

Să îmbrace; câinii casei lacom cată'n ochii lor...

Iar cât poți vedea cu ochii, snopi de hlujuri,
[în picioare

Strânși încinși cu brău la mijloc, par o oaste
[luptătoare...

Și, călări, pe ici, pe colo, harnicii isprăvniceii,
De 'ți închipui că sunt grade, se arată printre ei.

puțin obicinuite, sunt de un folos mai pe sus de ori ce îndoială; de aceea în timpul din urmă ele au devenit regulă la compatrioții nostri Sași și la alți plugari de samă, ear' în alte țeri cu economia înaintată, se practică, cu mare folos, de zeci de ani.

Îndată după secerat este a se face întâia arătura de cel puțin 10 centimetri; prin această arătură pământul se scapă de buruenile stricacioase roadei viitoare, și se stîrpsc multe gânganii primejdioase sămănturilor. În ajunul iernii ar trebui să se dea pământului o a doua arătură cât mai în față.

Fiindcă însă aratul miriștilor în prea puține locuri se va fi sêvirșit, este de dorit, ca el să se facă, cât mai adânc, acum în ajunul iernii, chiar și după-ce a început să înghețe; această arătură prinde nespuse de bine plantelor ce se vor sămăna în primăvara viitoare.

Pentru cucuruz, napi, cartofi (grumpene) și alte plante primăvaratice, noi de obicei nu facem decât o singură arătură, primăvara. Mai mult folos am dobândi însă dela numitele plante făcînd, în loc de una, două arături: și anume una acum în ajunul iernii, și alta primăvara înaintea sămăntului. Arătura de toamna ajută mai mult decât cea de primăvara; pentru-că prin această arătură pământul lutos își dobandește în timpul iernii frăgezimea

De-a 'n-călare mi se uită la grămezi, așa de
[par'că

Le măsoră cu căutarea, — și în care le
[încarcă...

Lângă trei grămezi, o fată își așteaptă și ea
[rindul,

Să se vază dijmuită: multe 'și deapănă cu
[gîndul!

Uite carul pentru dijmă se oprește — și, din el,
Sare vesel, mândru, sprinten, diavolul de
[Codinel.

— Dumneta veniși la dijmă? rușinosă îi ros-
[tește.

Câte-o mândră roșioară pe obrazi îi înflorește.

— Eu, surată tă, și dijmă o să 'ți iau, — să
[n'ai habar,—

Banița și sărutarea: — nu de geaba sunt
[pândar!

— Uite-al naibil! zice fata bucuroasă de ispită...
El dă fuga s'o sărute, — ea se face-un pic
[ferită.

— De? începi întâi cu dijma! — Păi! la ce să
[mai mësor?

Anu-i bun, grămada-i mare... o să te sărut
[să mor!

trebuincioasă, ear' pământul nêsipos nu e expus înăspririi prin aburirea grabnică, ce adesea urmează după aratul din primăvară.

Să ne facem deci obiceiul a ara acum în ajunul iernii ogoarele noastre, atât cele în cari au fost spicoase (miriștile), cât și acele unde au fost cucuruz, napi, grumpene ș. a.

Pământul astfel lucrat de cu toamnă, se direge foarte mult și devine mult mai potrivit pentru cultură în primăvară.

În miriștile arate acum, cucuruzul, napii, grumpenele ș. a. vor isbuti neasămănat mai bine ca în cazul că le vom ara numai la primăvară în ajunul sămăntului; ear' cucuruziștele vor deveni potrivite pentru a sămăna în ele trifoaie, mazărice ș. a.

Cu chipul acesta ne vom îndruma în privința plugăriei pe căi mai bune și vom înmulți roada câmpurilor noastre.

Rigolarea olandeză.

Și în alte țeri, dar' cu deosebire în Olanda, unde pământul se lucră neasămănat mai bine decât la noi, se face un fel de rigolare, care e aproape tot așa de bună, ca și cea de care am vorbit în nr. trecut, de care însă se deosebește prin cruțarea de cheltueli și de osteneală.

Cei-ce fac întrebuintare de rigolarea olandeză, sapă șanțuri numai de câte

Unde săruta flacăul răsăriau bujori pe loc...
Ear' când dijma e la capăt, ea, cu obră-
[jori'n foc.

Printre degete 'l privește si'l întreabă: Dijma-i
[dată,

Dar' mai sărutași, ia spune, pân' acuma, altă
[fată?

NIGER.

FIUL PĂRDUȚ

— Iacă ce-i, dragă... Știi că chiar azi dimineață a picat dela Iași cumnatul Neculai. Știi. Îi spuseseam să se abată și pe la Ionel, să vadă ce mai face... Nu ne-a scris de mult, bietul băiat...

Cuconul Gheorghies se posomorî.

— Dar', halal băiat! să nu ne scrie el de-o lună de zile... Par'că-i un cap de țară o mărcuță de cincisprezece bani! Și dacă nu i-aș trimite parale... Dar' așa — slavă Domnului.

— Cine știe! Nu fii și dumneata așa de iute. Multe are și el pe capul lui. Ce vrei? Tot carte și ear' carte...

25—35 centimetri în lățime și o jumătate de metru adâncime. Pământul scos din șanțul întâiu se pune de o parte; pământul din șanțul al doilea se aruncă în cel dintâiu, cel din șanțul al treilea se aruncă în cel de al doilea și așa mai departe, până am ajuns la șanțul din urmă, care se umple cu pământul scos din șanțul întâiu. Se înțelege, că și la chipul acesta de rigolare, pământul deasupra trebuie să ajungă dedesupt și cel dedesupt să ajungă deasupra.

Un fel de rigolare se poate face și cu plugul anume menit spre acest sfârșit, sau apoi cu două pluguri, din cari unul cu corman, pentru a întoarce brazda, și altul fără corman, care trebuie să meargă pe urma celui dintâiu, scormonind pământul încă nemișcat pân'acum.

Aratul acesta e mai bun la toată întemplantarea decât cel obicnuit, dar' nu se poate măsura cu adevărata rigolare, nici chiar cu rigolarea olandeză.

În unele locuri rigolarea e cu neputință, și anume unde îndată sub pătura roditoare este mal, apă, petriș sau stânci. În astfel de întemplantări, suntem siliți să îmbunătățim pe încetul: făcând șanțuri de scurgere, înlocuind petrișul, și mărginindu-ne la cultura de ierburi și alte plante ce se împacă cu pământul nerigolat.

ROMUL SIMU

— Mă rog, scutește-mă... Știu eu ce poamnă-i dumnealui, că numai zile fripte mi-a făcut de când a deschis ochii. Dar' la urma urmei știu eu ce-i de făcut; îi am ac de joc. Și nu-ți uita vorba...

— Ei da — dar' nu te supăra — cum îți spun, vine cumnatul Neculai și-mi aduce veste dela Ionel. Dă, bietul băiat, cu grijile și cu nevoile. Ce vrei? Carte și ear' carte. Dela o vreme nu mai știi pe ce lume ești... Știi, e greu; și el băiat străin acolo...

— Da spune odată, soro, nu mă ținea cu vorba...

— ...Și el băiat străin... Carte și ear' carte... Dela o vreme nu mai știi pe ce lume ești. Trebuie să te mai iai, să te mai...

Cuconu Gheorghies începù să rîdă amărît.

— Al parale! Spune, nu te sfi, că-s deprins cu de-acestea! Mă miram eu să trimită alt răspuns... Să întrebe ce mai faci, tată, mamă? cum o mai duceți pe-acolo... Numai parale și ear' parale! Și să nu 'ntrebe el, batăr atâta: mei omule, mai trăești, ori ai murit? Ași! ți-ai găsit! Las' că-l știu eu pe cuconașul dumnilate: bani și ear' bani:

V I I E R I T

Indreptar

pentru manipularea în chip rațional a mustului și a vinului.

Instrucțiuni date de ministerul reg. u. de agricultură.

(Urmare).

Starea a doua, potolită, a ferberii.

Timpul dela liniștirea ferberii celei mari a mustului, până la limpezirea lui deplină, îl numim partea a doua a ferberii sau ferberea potolită. Cu cât ferberea cea mare a fost mai desevășită, cu atât mai scurt ține partea a doua a ferberii. Dacă însă ferberea principală (întâie) nu a mers cum se cade, fie pentru că a fost prea rece pivnița, fie pentru-că am afumat cu pucioasă butea chiar în ajunul punerii mustului, — atunci în vin a rămas încă mult zahăr nedesfăcut, și acela deși încet, abia de simțit, tot se mai descompune, „ferbe“, încă săptămâni de zile după încetarea ferberii celei mari zgomotoase, și aceasta o numim partea a doua (cea potolită) a ferberii; ba uneori în primăvară ori chiar în vara viitoare, încălzându-se pivnița, vinul începe a ferbe de nou cu putere mare.

Încetând ferberea cea mare, buțile trebuiesc umplute cu vin de același fel, căci altfel, mai ales vinurile slabe, înflor ușor și se strică.

Butea umplută de nou, nu e iertat

petrecere peste petrecere și cartea sub pat! Las' că vă știu eu... Bani și ear' bani... Da ce-s eu? Am comori? Dar' și comorile sacă la urma urmei... Plângi, hai? — Odorul, odorășul mamei! Ei, lasă, nu mai plânge, lasă... Oiu face-o și pe asta, dar' se dea dracul să nu-mi scrie, să se facă n'aude, nu vede, c'apoi și eu cu paralele, tot n'aude, nu vede...

— Are să scriel cum se nu scrie?...

Și cucoana Sofica își șterse lacrimile și eși înseninată.

În urmă-i, cuconul Gheorghies începù să se plimbe cu pași mari prin odaia tăcută.

»Doamne, ce-i și cu băeții ăștia, după-ce prind să mai sburătească! Tot supărări peste supărări; o clipă de odichnă ai și aceea ți-o întunecă... Și băiatul meu — ce băiat! Odată nu m'a mulțămît, să zic și eu: Iacă, halal! încalte nu cheltuește de geaba banii babacă-său! Dar' așa, un rău, un cheltuitor... Dă, ce se-i faci, la urma urmei? Rău, rău — dar' ți-i fecior și trebuie să rabzi...«

Oftă plin de năduh și pași până la ferestra aburită, făcù o pată luminoasă cu dosul palmei și prinse să privească afară.

s'o astupăm cu dop de rînd și tare bătut, căci urmând partea a doua a ferberii, deși ea e încetată cât abia o poți simți, totuși desvoaltă o așa putere în lăuntru, că poate crepa butea. În vremea asta cât ține partea a doua a ferberii, se punem la bute dopuri de siguranță (dopuri mai lungi, găurite din jos în sus până la un loc, apoi gaura împreunată în lături cu alte 4—6 găuri). Peste găurile din laturi, la cepurile bine făcute, e tras un brâu (inel) de cauciuc, care întinzându-se lasă să iasă aburii din bute, dar' napoi nu lasă să între prav și necurățenii. Aceasta a doua parte a ferberii, se sfârșește și ea de regulă în 3—4 săptămâni, când vinul începe a fi limpede. De aci încolo se umplem mereu butea precum scade, până colea prin Decemvrie, când avem să facem întâia tragere a vinului nou de pe drojdii.

La must foarte-foarte dulce, mai ales dacă ferberea dintâiu n'a fost norocoasă să se facă deplin bine, apoi se întemplantă că și după ani de zile tot mai ferbe în răstâmpuri, tocmai fiind-că a fost în el mult zahăr și acela nu s'a desfăcut de-odată la timpul său. Ca să fim feriți de grija acestor repetite ferberi, se ajutam mustul la timpul său, prin regularea căldurii din pivnița, ca să fearbă una și bună.

(Va urma).

În ogradă, argații umblau forfota în toate părțile, se speteau cu treaba.

Și începù să-i urmărească cu ochii. Dela o vreme privirile i-se opriră asupra unui flacău sprinten, rumen la față, care țesela un armăsar. Din armăsar eșiau aburi cenuși în aerul înghețat, din pieptul flacăului eșiau aburi — și amândoi, plini de viață și de putere, înghițeau mulțămîți aerul tare.

Cuconul Gheorghies privi mult, mult, pe flăcăi și clatină întristat din cap.

»Doamne Dumnezeule, iartă-mă... Când mă gândesc că băetanul ăsta rumen, plin de minte și putere, cine e?... Ce-i celalalt pe lângă acesta? Și totuși pe copilul acesta bun, trebuie să-l țin departe de inima mea, ear' pe celalalt să-l îmbrățisez silnic...«

Și cufundat în durerea ce-ți amorțește simțurile, cuconul Gheorghies se lăsă greu pe un jilț și începù să se gândească la tinerețe, la frumoșii ani perduți.

Afară, din nouri de cenușe, începură să curgă rar, flori albe, mari, de omăt. Și florile pluteau ușoare în vîzduh, se încrucișau în tremurături de undă și se lăsau le-neșe pe covoarele sclipitoare. Pe dealuri, spre

POMĂRIT

Producțiunea și comerțul merelor în și din America.

Producțiunea merelor în 1899 în Statele-Unite și Canada a atins cifra de 35 milioane tone. Prețul cu care s'a vîndut tona a variat după calitate dela 7.5 fr. la 25 fr. tona. *Canada singură a trimis în Europa*, la finele lunii Noemvrie, un milion de butoaie pline de mere, mai ales în Englitera, unde înțrarea e liberă. Principalul tîrg de desfacere rămîne însă New-York, unde în termin mijlociu se vînd anual, mere, pere, cireșe, portocale, etc. pentru 315 milioane lei.

La Hamburg, în Germania, înțrarea fructelor a luat o desvoltare colosală.

Dela 1 Iulie 98 pînă la 1 Iulie 99, s'a importat în Germania prin Hamburg 29.231 butoaie și 904 lăzi de mere proaspete *din America* și 81.995 lăzi cu fructe uscate (caise, persici, pere, cireșe, mandarine).

Mișcarea cea mare se face în timpul iernei. În restul timpului, personalul stațiunii se ocupă cu căutări asupra boalelor și insectelor cari atacă poamele din împrejurimea marelui port german.

*

Iată o nouă icoană mult grăitoare pentru ori-ce econom al nostru, că ce marfă mult căutată sunt poamele!

Anglia, țară bogată prin industrie

asfințit, pădurile cufundate în liniștea de iarnă bogată, țineau pe virfurile arămii, pete mari de ceață fumurie.

Dela o vreme și pădurile și întinderile sclipitoare și zăpada ușoară, începură să joace într'o amestecătură bizară de lumini și umbre. Minteia lui sbură napoi.

...E vară, e liniște de asfințit și mirosul de livezi te adoarme. Flori albe ploauă din cireși prin căldura liniștită; flori albe și mirositoare ploauă pe pîrul castanfu al fetei, pe ochii verzi ca unda, pe gura roșie ca cireșa.

»Fată, lasă-mă să mă oglindesc în ochii verzi ca unda!«

Și se oglindește în ochii verzi: se vede tinăr, numai într'a douăzecea primăvară.

Se oglindește în ochii verzi și-i sărută.

»Fată, lasă-mă să m'acopăr cu pîrul de mătasă și' n ascunzișul castanfu, să gust cireșele rumene...«

Și se perde'n undele castanfi de pîr și gustă cireșele rumene și dulci.

»Fată, se te m'brățișez...«

Liniște, liniște. Cireșii își scutură florile peste dragostea din a douăzecea primăvară...

și comerțiu mai presus de altă lume, dar' s'eracă în bogăția pămîntului și-a pomilor, are trebuințe foarte mari de bucate și *poame* pentru marea sa poporațiune. Și de unde trebuie să'și aducă poamele de lipsă? Intre altele din depărtata Americă, pentru-că vecina Europa nu are de unde-i da. Germania ne e și mai aproape și și ea aduce catățimi uriașe de poame din... America.

Cine are urechi de auzit, audă, și cine are minte de priceput, priceapă, că a te ocupa de cultivarea pomilor, e un lucru din cele mai înțelepte și bogat răsplătitoare.

Cuvîntul nostru de ordine fie dar': Grădinele noastre se geamă de pometuri nobile și în apropierea lor se îngrădim nouă pămînturi, prefăcîndu-le în grădini, umplîndu-le de pomi nobili și nuci, și va fi bine de cei-ce vor osteni a lucra în această brazdă!

MESERII

Câte-o cărămidă... Am scris și noi repețit în această foaie despre frumoasele străduințe pe care dl V. Tordășian, președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiu, le pune pentru ridicarea acelei societăți, îndeosebi pentru căștigarea unui fond din care să se cumpere o hală (casă) de vînzare a Societății. A pornit o colectă benevolă de câte 10 cr. (20 bani) și acuși nu se află inteligent român în Sibiu, sau trecător prin Sibiu,

Cuconu Gheorghieș se deșteaptă zimbînd amar.

Oh! de mult s'a stîns dragostea aceea; multe flori de iarnă au căzut peste dragostea de primăvară. Și fata cu ochii căprîi și cu buzele de cireasă s'a dus și ea, s'a dus în așternut rece de humă; și multe flori s'au scuturat și multe ierni și-au țesut giulgiu, de-atunci, numai copilul a rămas... Și iarăși vîzî frumosul flăcău. Boerul ostează ear'.

Așa-i norocul omului! Flăcăul cuminte și frumos trebuie să se strîngă în s'erăcie — slugă urgisită — și să nu știe în veci că cine e, ear' copilul rău trebuie să se răsfețe în bogăție și noroc.

Îl doare inima pe cuconul Gheorghieș; lacrimile-i năvălesc sub pleoape, lacrimi ferbinți de amărăciune.

S'eracul băețan, cu ce a greșit el?

Și-i vine par'că așa o pornire să iasă, se strige în gura mare la o lume întregă aceea ce-i apasă inima.

Dar' ear' se gîndește. Nu poate. Lumea, cîntea de boer și zilele de amar cu vespea de cocoană...

Ear' se uită pe fereastră. Flăcăul acum

care se nu fi fost poftit a-și arunca pițula lui pe grămăjoara acestui fond. Frumos e că și din afară se vîd porniri a-l sprigini să crească. Intre altele comitetul Reuniunii sodalilor a primit din Brad următoarea scrisoare dela dl *Dr. Pavel Opreșă*, profesor:

Noi subscrișii punem câte o cărămidă la localul cu hală de vînzare al sodalilor români din Sibiu. Banii, prețul cărămizilor, îi trimitem spre a fi bine chivernisiți cu dorința să se înmulțească și scopul cât mai curînd să se ajungă. Am subscriș următorii: Stefan Albu, prof; Amalia Albu, soție de prof; Mărioara L. Albu; Teodora A. Albu, (Brad); Cornel Albu, stud. (Brașov); Stefan A. Albu, stud. (Beius); Petru Rimbaș, contabil; Maria Rimbaș; Veturia Rimbaș; George Rimbaș; stud., Romul Rimbaș; Dr. Ioan Radu, prof; Iolanta Radu, soție de prof; (Brad); Andron Bogdan, preot; Maria Bogdan, preoteasă; (Țerățel); Ioan German, inv., Sofia German; soție de inv; Horațiu German, stud; Dante German, Joe German, Georgiu Vințan, zidar; Toma Oțel, zidar; Constantin Costin, prof; Miron Costin; Ioan Cutean, comers. (Brad); Ioan Jurca, preot; Romul Jurca, inv. (Cebea); Cantemir Boneu; Dr. Pavel Opreșă, prof; Eugenia Opreșă, soția de prof; Paul Opreșă; Eugenie Opreșă; Ioan Miron Opreșă, (Brad), fiecare câte 20 bani; Ioan Russu, medic, (Brad), 30 bani; Mihail Stoia, inv. și Georgiu Păreșu, director gimn. (Brad) câte 40 bani. Suma 7 cor. 70 bani. »Comitetul Reuniunii« își permite a aduce tuturor marinișilor spriginitori ai scopurilor de Reuniune urmărite nețătaritele sale mulțumite.

— Cu o cale amintim, că la comitetul numitei Reuniuni se află de vînzare „*Anuarul I^o*” dat de acea Reu-

adăpa calul; și era așa de mîndru, atîta viață și sănătate răs_pîndea în juru-i, încât boerul nu-și putu călca pe inimă. Se sculă amețit, bătî în geam cu mâni tremurătoare.

»Mihai, Mihai! vino că am să-ți spun ceva.«

Flăcăul lăsă calul altui argat și porni în fugă spre casă.

Nu trece mult. Ușa se deschide și trupul lui de brad verde năvăli în odaie odată cu miros de aer înghețat.

— Aici-s, ce poruncești, cucoane Gheorghieș?

Cuconul Gheorghieș simți că leșină; un cărbune i-se sui în gât și scuipatul i-se făcu amar sub limbă.

— ...Ascultă, Mihai... am să-ți spun ceva... Uită-te ce e... — Al du-te și spune lui Neculai să pue caii la sanie... Ba nu, las' nu-i mai spune: m'am răs_găndit... Te-oju chema pe urmă... Poți să te duci...

După-ce esi, flăcăul ridică nedumerit din umeri.

— Oare ce-o fi avînd boerul, s'eracul, de-i joacă așa ochii în lacrimi?

(„P. L.”)

M. S. COBUZ

niune cuprinzând istoricul primelor mișcări ale meseriașilor noștri din Sibiiu, ca și de aiuria, până s'au încheiat în această primă Reuniune de meseriași. Broșura e vrednică să fie cumpărată nu numai de meseriași pe cari îi interesează mai de aproape, dar' de ori-ce cărturar, căci și prin asta se dă un sprigin tot frumoasei idei cu hala de vânzare, de vreme-ce venitul curat din broșură se va vărsa în același fond. Indemnăm pe toți la cumpărare.

Dela comitetul despărțământului IX. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Nr. 30.

Convocare.

Adunarea gen. ordinară a despărțământului Orăștiei se va ținea în comuna Romoșel la 8 Noemvrie st. n. 1900 (ziua sf. Dumitru) înainte de amiază la 11 ore în biserica gr.-or. cu următorul:

PROGRAM.

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului;
2. Cetirea raportului general despre afacerile despărțământului dela ultima adunare până azi;
3. Raportul cassarului despre starea financiară și cetirea membrilor Asociațiunii de pe teritoriul despărțământului;
4. Exmiterea unei comisii de trei pentru censurarea raportului general și a cassarului;
5. Exmiterea unei comisii de trei pentru conscrierea membrilor noi și încassarea taxelor dela membri vechi;
6. Cetirea eventualelor disertațiuni întrate la comitet;
7. Distribuirea gratuită a cărților de cetire de folos public poporal;
8. Raportul comisiunilor exmise sub punct 4 și 5;
9. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii“;
10. Eventuale propuneri referitoare la afacerile „despărțământului“ și promovarea scopului aceluia;
11. Designarea locului unde se va ținea adunarea generală în anul viitor și
12. Incheierea adunării generale prin director.

La această adunare se invită cu toată stima inteligența și poporul de pe teritoriul despărțământului.

Orăștie, la 25 Octomvrie st. n. 1900.

Y. Domșa m. p.,
prot., președinte.

Laurian Bercian m. p.,
secretar.

Reuniune de înmormântare în Șibot.

Duminecă în 21 Oct. n. s'a pus și în comuna Șibot (din apropierea Orăștiei) temeiul la o însoțire de înmormântare, însoțire dove-

dită ca atât de folositoare poporului ori-unde ea se înființează.

Di preot gr.-or. S. Săcărea dorind înființarea Reuniunii, a invitat pe Duminecă la Șibot pe d-nii Ioan Moța și Ioan Branga, secretarul și cassarul înfloritoarei Reuniuni de înmormântare din Orăștie, ca să conducă adunarea de constituire a Reuniunii acolo.

După terminarea sf. liturgii, preotul Ioan Moța a ținut poporului o vorbire despre însemnătatea însoțirii mai multora pentru a întimpina cutare greu al vieții, arătându-le ce ușor e a birui 10 ori 100 de inși o sarcină pe care unul singuratic nu o poate urni din loc. Arată cum și Reuniunile de înmormântare au acest scop, înșiră alinările ce se aduc familiei cu mortul dacă acela a fost membru la o Reuniune de înmormântare, și propune constituirea adunării.

Să aclamă de președinte adhoc di notar L. Friedmann, ear' de notar adhoc di preot S. Săcărea.

Di I. Branga dă apoi cetire statutelor, pe care le explică, și ele se primesc de adunare paragraf de paragraf, cu aceleași taxe ca la Orăștie (1 fl. la intrare și 30 cr. de fiecare cas de moarte.) Constituirea însăși a fost amănată pe mai târziu, căci având a se înscrie membri și din comuna vecină Balomir, se așteaptă și acele înscrieri ca să poată fi combinat comitetul potrivit.

S'au mai înscris aci îndată peste 100 de membri.

Stîrșindu-se cu pace desbaterea statutelor, adunarea a fost închisă.

Sunt cele mai bune nădejdi că cifra de 300 membri va fi atinsă în curând.

Statutele vor fi acuși înaintate spre întărire.

D-zeu ajute!

*

Reuniunea dela Șibot este a 4-a înființată de curând după chipul celei dela Orăștie și cu conlucrarea unor membri ai celei dela Orăștie, anume: la Vinerea (sub conducerea d-lui Dr. Mihu), la Mada, Căstău și Șibot. Peste tot locul aplicarea poporului de a intra în această însoțire, s'a văzut a fi mare.

Cu statute împrumutate dela cea din Orăștie s'a înființat mai departe una în Sibiiu, ear' după cea din Sibiiu, la Brașov.

Ear' exemplare de Statute ca să încerce a înființa ei de ei, ni-s'au cerut încă și am trimis: la Hondol, la Mahala (Bucovina), la Brad, la Cugir, Sâmbăta-sup., Hațeg, și în alte locuri de cari nu ne mai aducem aminte. Durere, n'am aflat să se fi făcut isprăvuri. Să pare că inițiatorii înțeleg lucrul rău: ei nu încep până nu au asigurați 300 de membri. Dar' adunarea de constituire țină-o și cu 20—30 de membri numai, statorească statutele, înainteze-le spre întărire și în cele 6—7 luni până vin statutele, au timp să stăruiască să între membri.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Comitetul Reuniunii Economice ține azi, Sâmbădă în 27 Oct. n. ședință în localul Casinei române. Dnii membri sunt rugați a participa.

Dar împărătesc. Maiestatea Sa monarhul nostru a dăruit din casseta sa privată 200 coroane comunei bisericești române gr.-ort. din Secaș pentru repararea bisericii dărmate.

Dumineca viitoare în 4 Noemvrie n. se ține expoziția de vite arangeată la Mercurea de Reuniunea rom. de agricultură din com. Sibiiului.

Indemnăm pe economii noștri a cerceta cât mai mulți această expoziție, căci cu frumoase cunoștințe nouă se vor întoarce de acolo!

Pentru preoți. „Telegr. Rom.“ mai nou publică următoarea Notă:

Toți acei parochi din archidieceasă, cari au primit spre întregire fasiunile pentru întregirea dotațiunii din vistieria statului, sunt și pe această cale poftiți, să grăbească cu întregirea lor și să le înainteze cu posibilă grabă la Venerabilul consistoriu. Tot-odată se atrage atențiunea acelor parochi, cari n'au case parochiale, să arate la cheltuieli (B. II.) și o sumă corespunzătoare ca rețut de cuartir, documentând această pretensiune cu document dela primăria comunală (magistrat), în care se se accentueze, „că parochul nu are casă parochială, ci e avisat la locuință privată, a cărei chirie anuală face după referințele locale și după media 1893—1897 cel puțin... coroane“.

Din minunile toamnei. Afară de știrea dată de noi în numărul trecut despre semnele de toamnă lungă, „Tr. Pop.“ mai publică următoarele: Venerabilului părinte Constantin Popovici din Sânt-Ana ne scrie, că unul dintre nucii d-sale, cărora de mult li-au căzut frunzele, a înfrunzit din nou și a făcut fructe a doua-oară în estan. Noile nucii sunt de mărimea ouălor de pasere. Inregistrăm știrea ca o întâmplare în adevăr rară chiar și în toamnele de tot lungi.

Școli economice pentru fete. Auzi, auzi! Școli economice pentru fete, și noi nici de cele pentru bărbați abia le auzim de veste peste varmegii! Da, la înaintata națiune franceză, au început să înființeze și școli economice numai pentru fete, de vreme-ce de cele pentru bărbați sunt destule și cereau și fete să fie primite, și nu puteau fi primite. O domnișoară, Fresnois, a avut bunul gând să deschidă o școală economică anume pentru fete în Huilles, unde învață toate cele de lipsă deocamdată din grădărit și măierit.

Au văzut cei din ministeriul de agricultură că porneala d-șoarei Fresnois e un lucru cuminte, și acum vine și statul să o urmeze, deschizând în mai multe orașe școli

economice, în care fetele eleve se învețe cele mai noue și după știință chipuri a prăsirii și îngrijirii pomilor, a prăsirii și cultivării legumelor și a florilor, apoi îngrijirea vacilor și pregătirea de unt și brânze, — etc. Și toate fetele eșite din aceste școli, vor fi căutate și vor avea o pâine în viața lor, cu care se vor putea susține ele de ele bine.

Tinera regină a Holandei, Wilhelmina, în fine totuși și-a găsit alesul inimii: în persoana principelui Henrich de Mecklenburg-Schwerin, cu care s'a logodit.

Atentat în contra vieții Țarului. Din Odesa se vestește, că un groaznic atentat cu dinamită s'a descoperit zilele trecute, plănuit într'un tunel, contra vieții Țarului, pe când ar fi avut să călătorească la Livadia trecând cu trenul prin acel tunel. Au fost arestați mulțime de bănuți, în frunte cu un student universitar din Moscva.

Pentru „Casa Națională“ s'a dat Joi în săptămâna trecută o petrecere în Sibiu. Au luat parte și vre-o 35 deputați congresnali. Cheltuețele au fost mari, căci a fost un arangement strălucit. A rezultat totuși, după „Tej. Rom. vre-o 300 fl. venit curat, ear' după părerea „Tribunei“ abia 100 cor., (50 fl.). Ne-ar mai plăcea să se adeverească că „Telegraful“ a spus adevărul...

Desvoltarea puternică a Rusiei. O foaie rusească dă amănunte despre felul în care se desvoaltă Rusia în toată musculatura ei. Iată câteva din aceste date:

Azi în Rusia sunt deja atâtea societăți industriale, că numai capitalele lor trec peste 2 miliarde de ruble (2000 de milioane ruble, sau 20 de mii de milioane floreni). În anul trecut s'au înființat de nou 57 societăți pe acții, cu capitaluri străine, laolaltă de 237 milioane ruble.

Producția fabricelor rusești urcă deja la 4 și 1/2 miliard de ruble pe an, adică în preț de atâta producere lucruri de fabrică.

Școale comerciale erau până acum trei ani, abia 10 în Rusia. Iar' în cei din urmă 3 ani ele s'au înmulțit dela 10 la 115.

Toate sunt semne, că în Rusia se lucrează din greu ca atât comerțul (negotul), cât și industria, să fie ridicate la culmile cele mai înalte și în mersul cel mai repede. Căci au și bărbații conducători ai puternicei împărății moscovite încredințarea, că temeiul la toată înălțarea unei națiuni, este întărirea bunei stări materiale, în care puternică parte are negotul și industria.

Eată ce trebuie să înțelegem și noi tot mai bine, și în cercul nostru și după puterile noastre, să facem să se ridice și la noi.

Omor înflorător. Zilele trecute familia cărcămarului Davidovici, din Gavoșdia (comit. Caraș-Severin), a fost omorâtă într'un mod cât se poate de mișelesc. De curând cărcămarul Davidovici a fost primit ca despăgubire dela o societate de asigurare în cauză de foc 1200 coroane și la acești bani a rivnit ucigașul Petru Bumbu, un hoț vestit. Ucigașul s'a furișat într'o noapte în locuință, unde a omorât pe cărcămareasa, pe o fiică a ei de 11 ani și pe un copilăș de 7 ani. Toți trei au fost tăiați în bucăți cu cuțitul!

Gendarmeria a isbutit în curând a pune mâna pe ucigaș, aflând la el și suma de 1200 cor.

Cercetarea școalei în America. După date statistice dovedite, în Statele-Unite americane cercetarea școalei e astăzi așa, că 1/4—1/5 din numărul locuitorilor se află în școli (adecă din toată suta de oameni, 20—25 sunt la școală).

Expoziție de femei. În Londra e deschisă o expoziție de femei. Sunt femei din toate neamurile și colorile din lume. Dar' între toate se spune că mai frumoase sunt cele din Europa, (sigur, dacă o scrie asta o foaie din Europa, foile de prin Africa, Asia etc. mai nu credem să spună tot așa...).

Croială mare. La Cluj vreau să înființeze o bancă mare, cu milioane, care să cerce să atragă toată lumea sub aripile ei creditoare, și mai ales să facă greutăți ori să chiar nimiccească băncile românești. Croiala e mare, dar' nu știm ce-o ieși de treabă.

Lupta ariciului cu vipera. De multe-ori au privit cercetători, la lupra dintre vipera și ariciu. Nu este animal care să cuteze să se iee la luptă cu veninoasa viperă, dar' ariciul se ia. Când se întâlnesc față 'n față, stau și se uită cu gând rău unul la altul. Vipera s'ar arunca, dar' ariciul stă gata a se face ghem în fiecare clipă de primejdie, și știind gândul viperei, nu-și ia ochii din ochii ei nici o clipă. Dela o vreme vipera se urește de stat așa față în față cu spinosul ei dușman, și pornește să se ducă. Atunci ariciul, știind că i-a sosit timpul potrivit, se aruncă repede asupra ei la coadă și apucându-o cu dinții de coadă se strânge ghem, și o ține bine, dar' nu o stringe cu dinții tare ca nu cumva să-i rupă coada și să o scape. Vipera prinsă în cursă, se sbate de durere, se aruncă asupra ghemului de ace, se trânteste și mereu se împunge și de trupul lui ca să-l muște și învenineze potopinpu-l' îndată, nu se poate apropia, până în urmă multe rane o sfișesc, și moare. Când ea nu mai mișcă deloc, ariciul se desface și o mănca cu plăcere, începându-o dela coadă, ear' capul, în care știe că se află venișul, îl lapedă. Căci la atâta știință se vede că n'au ajuns aricii, că venișul șerpului strică numai venind în rană vie, dar' ajungând în stomac nu face nici o stricăciune. De-ar ști-o, ar mânca de bunăsamă și capul viperelor fără frică.

Orașul Budapesta își are încheiate socotelile (budgetul) anului viitor cu o pierdere de numai 2 milioane și 94 mii coroane. Înaintea numai cu astfel de gospodărie, și o să vedem acuși ce n'am mai văzut!

Gimnasiu în Abrud. În Munții-Apuseni de un timp încoace s'a pus la cale o mișcare pentru a se cere dela guvern să înființeze în Abrud gimnasiu de stat. Acțiunea isvoarește din cercurile maghiare zise patriotice și au fost invitate să se alature la ea și comunitățile românești.

Adâncimea mării. Cu prilejul așezării unui cablu telegrafic submarin, între insulele Midway și arhipelagul Ladroneilor (Hoților)

în Oceanul-pacific nordic, căpitanul vaporului Nero, din marina Statelor-Unite a aflat o adâncime de 9.635 de metri.

Să știe că muntele cel mai înalt nu trece de 8.500, deci tot adâncimea oceanului e mai mare de cât înălțimile munților!

Adâncimea aceasta s'a aflat lângă insula Gum.

Zestrea principeselor regale engleze. Dieta Angliei e singură în lume, care votează dela stat zestre principeselor sale regale, când se mărită, ba și până atunci. Mai demult regi englezi aveau averi uriașe, ca nimeni alții în lume, dar' regina de acum Victoria, în curând după urcarea pe tron, a predat statului toate proprietățile regale, și a lăsat să i-se voteze numai anual câte 8 milioane de coroane, (față de „plățile“ dela țară a altor Regi și Impărați europeni, regina Angliei are puțin!). Dar' apoi pentru fiecele sale, a cerut apoi tot dela stat zestre. Parlamentul a și votat fiecărui principe câte 300.000 coroane pe an, ear' după-ce s'a înșura, câte 500.000, princepeselor însă mai mult: câte 1.200.000 coroane pe an și la măritat încă 500.000 zestre.

Lăutarul Ciolac decorat cu „palmele academice“. Un prietin, care a sosit zilele acestea din Paris, scrie ziarul din București „Patriotul“, ne povestește următoarele, cu privire la decorarea lui Christache Ciolac, vestitul lăutar român dela restaurantul românesc dela Expoziția din Paris, cu „palmele academice“, înaltă distincțiune artistică din Franța. Într'una din zile președintele republicii Loubet, chemat pe Ciolac cu banda sa la palatul Eliseului să-i cânte. Când Ciolac voia să plece, președintele republicii i-a dat o sumă de 3000 lei. Ciolac însă nu vră să-i primească, spunând președintelui:

— Mă ertați Excelență, eu n'am venit la Paris, ca să mă îmbogățesc. Am venit ca să-mi cinstesc neamul și țara mea. Destulă onoare este pentru mine și țara mea, că am fost primit de Excelența Voastră, ca să vă cânt cântecele noastre românești.

După acest răspuns Ciolac a salutat și-a plecat. După două zile președintele republicii decoră pe vestitul lăutar cu medalia de mare cinste, zisă „palmele academice“.

Milionari în Prusia. După înșemnări oficioase, în Prusia (inima Germaniei), au fost anul trecut mai mult de 6000 de oameni cari aveau averi peste un milion de marce, deci milionari. Intre 5500 cari au dela 1—10 milioane; ceialții dela 10—30 milioane, ear' 6 inși peste 30 milioane. 4767 milionari trăesc la orașe, 1749 la sate. Singur în Berlin sunt 1306 milionari. 148 de inși au numai venit curat de câte jumătate milion și și mai mult, dar' 23 sunt și de aceia, cari deși „milionari“, abia au venit nual de 3000 marce (sub 2000 fl).

„Calindarul Poporului“ pe a 1901 a aparut la Sibiu, cu un bogat cuprins, bine potrivit pentru popor. „Calindarul Poporului“ care apare acum în al 16 lea an, e prea bine cunoscut în toate părțile, decât să fie lipsă să-l mai descriem. Vestim numai că a a-

parut, că e tot așa bogat și îngrijit ca în trecut, și credem că toți vor grăbi a și-l procura dela „Tipografia“ din Sibiu, cu 20 cr. și 5-cr. de porto.

† *Carolina Andreica n. Palade* a încetat din viață la Câmpeni în 22 Oct. n. în etate de 63 ani. Fie-i țărina ușoară.

Câștigurile Loterii Casei Naționale.
(Câștigurile se vor ridica cel mult până la 20 Decembrie 1900). La tragerea din 20 Oct. n. în Sibiu, pentru „Casa Națională“, au câștigat următoarele losuri: 10.000 cor.: losul cu numărul 28621; — 3.000 coroane: losul cu Nr. 2558; — Câte 1.000 coroane: Nrii 13705, 93605; Câte 500 coroane: Nrii 3381 15236 35321 60579 67693; — Câte 200 coroane: Nrii 5798 8645 11819 27760 41385 43617 44147 66283 86509 87983; — Câte 100 coroane: Nrii 4386 4929 9868 23790 35856 40744 46851 64713 95542 97029; — Câte 75 coroane: Nrii 21741 23188 43474 46350 52206 53185 54016 59396 62146 62966 64660 65354 66750 66971 74184 82361 85055 92543 94478 99150; — Câte 50 coroane: Nrii 7334 11651 12079 12203 14482 17389 17658 30667 33488 36780 37560 42430 46959 57986 76252 79079 85996 90044 93732 99376; — Câte 20 coroane: Nrii 429 2439 2879 5278 6411 7183 13952 14097 15361 22820 23867 25001 26027 28877 28998 32690 39516 43064 43178 52285 54593 55388 58755 59114 60371 60899 64111 65217 67817 67854 68055 69009 72351 73768 78683 83757 86061 86103 87375 89357 89735 90399 91222 91530 92106 93026 94811 98611 99461 99730; — Câte 10 coroane: Nrii 12 2040 2102 2913 5318 5394 6468 7046 7118 7132 8383 8970 9420 9680 11012 12735 12748 13579 13931 14108 14307 15816 22277 23599 23882 23948 24554 25084 25522 26015 26808 27662 28316 28926 32519 32901 36241 36556 38673 39490 39828 42186 42458 42681 42917 42970 43118 43313 44443 44541 45900 47677 48661 49671 50068 50484 54039 55456 55978 58589 60143 63973 64895 65736 66397 67528 69332 69769 70675 73491 73693 74804 75182 76362 76498 77741 78131 79238 79525 80793 81566 82045 82087 82203 82535 83395 84631 85848 88040 90869 93701 94006 94762 97203 97299 97314 97391 97923 99310 și 24563.

Prețul bucatelor.

Piața din Orăștie.

— la 20 Octombrie n. 1900 —

Grâu curat m. m. cu	fl. 7—
Grâu niestecat m. m. cu	fl. 6-50
Săcară m. m. cu	fl. 6—
Orz m. m. cu	fl. 5-50
Ovės m. m. cu	fl. 6—
Cucuruz m. m. cu	fl. 6—
Fân m. m. cu	fl. 2-80
Paie „ „ cu	fl. 1-80
Lemne de foc 1 cub. mtr. cu	fl. 2-05
Carne de vită 1 kilgr. cu	fl. —40

Piața din Alba-Iulia

— la 23 Octombrie 1900. —

Grâu frumos ferd. de 30 l. cu	1-05 cr.
Săcară ferdele cu	—90 cr.
Orz ferdele cu	— cr.
Ovės ferdele cu	— cr.
Cucuruz nou ferdele cu	—50 cr.

Fasolea ferdele cu	1-15 cr.
Cartofi (grumpile), ferdele cu	— cr.
Vin nou H-iitru cu	12-16 cr.
Mere, ferdele cu	— cr.
Nuci, ferdele cu	— cr.
Carne de vită, 1 kilgram cu	44—48 cr.
„ „ porc, „ „ „	50—52 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	— cr.
„ „ svântată 1 „ cu	— cr.
Brânza nouă 1 klg. cu	45—54 cr.
„ burduf cu	55—50 cr.
Ouă cu	— cr.
Pui de găină, părechea cu	35—70 cr.

FELURITE POVEȚE

Intrați cu grijă în pivnița unde ferbe must mult! În pivnița în care ferbe must mult, în vremea fertului cum și câțeva vreme după aceea, e primejdie de moarte a intra fără grijă. Aerul e înecăcios, căci e plin de acid carbonic și dacă simțim că-i greu, se ne tragem napoi!

În vremea asta regula e: *să intri în pivniță totdeauna numai cu lumina aprinsă în mână.* Dacă lumina arde, e bine, dar' unde lumina abia clipește sau se și stinge, acolo e rău: oxigenul dătător de viață lipsește și e plin de carbonic înecător.

Uneori la înălțimea unui om, aerul e curat, dar' de te pleci jos să tocmești un cep ori un lemn sub bute, se poate întâmpla să nu te mai scoli de acolo, căci acidul carbonic fiind mai greu ca aerul se lasă în stratul de jos al aerului în pivniță, și trăgând odată de două-ori din el, te stingi.

De aceea pivnița trebuie aerisată, deschizând uși și eventuale ferestui, sau în alt chip măestrit producând mișcare de aer în pivniță, ca să iasă aerul cel rău, intrând de cel bun. (În pivniți cu un butoș două de must, primejdia e mică, unde-i însă mult must, oamenii să fie cu luare aminte, căci s'au întâmplat mari nenorociri în astfel de pivniți!).

FELURIMI

Stă pe loc! Invățatul Humboldt discuta odată cu un preot, despre învîrtirea pământului.

— Prostii! zicea popa. Pământul stă pe loc și soarele se învîrtește. Iacă tot.

— Nu, părinte, e dimpotrivă.

— Mie-mi spui? Și apoi mă rog, nu spune și biblia că soarele se învîrtește? Nu ști, că Isus Navi, când a intrat în Palestina, a rugat pe D-zeu să oprească soarele în loc, ca astfel să fie două zile una după alta? Ei, cum ar spune biblia, că soarele s'a oprit?

— Așa e! Eu nu zic, că soarele nu s'a învîrtit și că D-zeu într'adevăr n'a oprit soarele în loc la rugarea lui Navi.

— Ei vezi? zise popa triumfător.

— Da! Dar' asta e o dovadă pentru mine! răspunse Humboldt. Nicăiri în biblie nu se spune că D-zeu a pornit soarele iarăși înainte. S'a oprit în loc odată și de atunci a rămas în loc.

*

În luna de miere. Ah, dragă Valerie, îți spun, bărbatul meu este așa de gentil, încât s'a pus într'o zi cu tot dinadinsul pe pălăria mea cea veche, numai ca să-mi poată face plăcerea a-mi cumpăra una nouă.

*

Prin Eva perdū Adam raiul, și azi prin Eva crede fiecare tiner să regăsească raiul..

*

Două inimi se înțeleg mai repede ca două capete.

*

Omul simte mai iute când și-a stricat stomacul, decât când și-a stricat sufletul.

*

Istoria a doi lacomi.

Acum vre-o sută de ani, doi Englezi, frații Knotwell din Londra, erau renumiți ca oamenii cei mai lacomi din lume. Renumele lor însă îi costa foarte scump, de-oare-ce în timp de câțiva ani toată averea lor, care se urca la mai multe milioane, se gătase, așa că erau siliți să se facă măturători de strade pentru a-și câștiga pâinea.

De-abia moartea unui unchiu bogat îi scoase din sărăcie, căci el, care în viața lui nu dăse nepoților săi nici un ajutor, le lăsă acum toată averea sa de o jumăt. milion funți sterlingi (12¹/₂ mil. frci). Unchiul prevăzător legă însă de această moștenire condițiunea, ca amândoi frații, ca pedeapsă pentru lăcomia lor ne-mai pomenită de mai înainte, să se facă „vegetariani“, (adecă să mănânce numai mâncări pregătite din legume, plante, fără carne!), ear' ca băutura să bea numai apă.

La ne-îndeplinirea acestei condițiuni, toată averea lăsată trebuia să se întrebuițeze pentru facerea unui spital, afară de suma 10.000 funți sterlingi, plata aceluia care va face arătare și va aduce dovezi de călcarea acestei rîndueli.

Bine înțeles, că s'au găsit destui păzitori, cari cu bucurie ar fi câștigat această sumă, dar' frații Knotwell își aduceau aminte prea bine de vremea lor de măturători, și se păziră cât putură. Dela o vreme însă li-se urî de a răbda de carne, începură a mânca, averea li-se luă, și se făcu frumosul spital, ear' ei — intrară în spital, unde fură ținuți destul de bine toată viața lor.

Comitetul de redacție:

Președinte: *Dr. Ioan Mihu.*

Membrii: *Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihalai Danil David și Constantin Baicu.*

Proprietar - editor: **IOAN MIHAJU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Ori-ce inserțiuni și reclame la acest loc, pe coloana mică, se publică pentru numai 1 cr. și ruf!

Inserțiuni mici.

Cei ce aveți oare-ce de vândut sau de cumpărat, vestiți publicul prin foaie, și ajungeți mult mai curând la scop!

Un Invetăcel

de măcelar se primește numai decât în măcelăria subscrișului.

Să fie în vârstă dela 15—17 ani, sănătos și voinic. (24)

Condițiile se stabilesc prin bunăînțelegeri.

Nicolae Opincariu
măcelar, Orăștie.

Nou m. pantofar.

Subscrișul aduc la cunoștința on. public, că dela 1 Octombrie n. a. c. îmi port meseria ca măestru de sine, deschizându-mi localul în strada Spitalului, lângă spitalul militar (casele dlui B. Romoșan).

Aisgur pe onoratul public ce mă va onora cu comande, că îl voi servi cu lucrul cel mai bun

și trainic, dela cele mai fine ghetete, până la ciobotele grele. Am fost un șir mai lung de ani primul lucrător în lucratoarea dlui Benichek, ce poate servi c

vânt de orientare...
Cu toată stima
I. Vărmăgean,
măestru pantofar în Orăștie
(Strada Spitalului.)

B. Stelescu,
pictor, vopsitor, poleitor și glasseur

Aduc la cunoștința onoratului public din Orăștie și jur, că așezându-mă cu locuința în acest oraș, primesc ori-ce lucru de pictor case, precum și vopsitorie de fațade, uși, ferestri, și ori-ce lucru atingător de această branșă, concurând cu ori-și-cine și ca lucru și ca preț.

Punându-mi toate silințele de a satisface pe deplin pe onorații mei clienți, rog să fiu

onorat cu comande multe.

Lucrările executate de mine vor fi solide, elegante și durabile.

B. Stelescu,
pictor - vopsitor

ada mare a Timarilor, 17 b.

In cojocăria

subscrișului în Poiana Sibiiului, să primesc numai decât doi băieți, de câte 13—15 ani, ca invetăceli, pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Meseria aceasta se plătește preste tot locul, și pe la noi asemenea, foarte bine, și băieții ce vreau să se norocească la meserie, tolosească ocasiunea și vie la subscrișul ca invetăceli.

Ioan Șerb

cojocar Poiana (Pojana,
Szeben megye.)

Sz. 628—1900. végrh.

(115) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alólirott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 386 sz. végzése folytán az »Ardeleana« pénztintézet mint foglaltató javára Sztanka Luon és társai felkenyéri lakosok elleni 56 kor. tőke, ennek 1897. évi 11/VI-tóli 6% kamatai eddigi valamint 3 kor. ezuttali árverés kitűzetése költségek erejéig kielégítésként lefoglalt és 804 korra becsült ökrök, sertéséből álló ingóságok birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 386/2 sz. végzése folytán a helyszinén vagyis Felkenyeren adosok lakásán leendő eszközzésére határidőül 1900. évi november hó 5-ik napjának délelőtti 8 órája ezennel kitűzetik azzal, hogy a lefoglalt ingok esetleg becsáron alól is azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni és az árveréskor mutatkozó törvényes akadályok esetén a vételár birói létbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1900. évi október hó 18-án.

Rác Árpád
kir. bir. végrh.

Sz. 583—1900. végrh.

(114) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alólirott kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 339 sz. végzése folytán az »Ardeleana« pénztintézetnek valamint a többi alap és felülfoglaltatok javára Szandeszk Ávrám és társai magureni, romosz helyi és szászvárosi lakosok elleni 184 kor. tőke, ennek 1897. 23/VII-tóli 6% kamatai 29 kor. 70 fil. eddigi valamint 5 kor. 60 fil. ezuttali árverés kitűzetése költségek erejéig kielégítésként le és felülfoglalt és 1000 korra becsült tehének, borjúk, szekerek, lóvak és egyéb ingóságok birói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1900. évi V. 339/2 sz. végzése folytán a helyszinén vagyis Romosz helyen és Szászvároson adosok lakásán leendő eszközzésére határidőül 1900. évi november hó 10-ik napjának délelőtti 8 és délutáni 2 órája ezennel kitűzetik azzal, hogy a lefoglalt ingok esetleg becsáron alól is azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni és az árveréskor

mutatkozó törvényes akadályok esetén a vételár birói létbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1900. évi október hó 18-án.

Rác Árpád
kir. bir. végrh.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(92)

Depuneri: cor. 1,750.000.

5—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 1/2, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) arîndăază și exarîndăază realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce atacere se poate rezolva verbal în biuroul institului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Diracțiunea.

Scânduri și lemne de zidiri!

Cel mai bogat deposit de scânduri, precum și de lemne de tot felul trebuincioase la zidiri, cum sunt grinzi, tâlpi, căpriori etc. este în Orăștie, și Deva depositul subscrișului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bană, îmbiiu onorațiilor cumpărători material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Cu toată stima

Ignatz Kotzander

în Deva și Orăștie.

(109) 1—10

■ In Orăștie pe drumul țerii la intrarea în oraș dinspre stație! ■

„Minerva“

Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a executa următoarele: ☺

Opuri, Broșuri și ☺
Placate ☺ ☺ ☺
Bilete de logodnă și cununie ☺ ☺ ☺
Carte și epistole ☺

* Circulare *

& preț-curenturi

Note, Bilete de vizită,
☺ după plac și ☺ ☺
cerere ☺ ☺ ☺ ☺
Registre și imprimare
Anunțuri, ☺ ☺ ☺
Compturi și Adrese.
Bilanțuri etc. etc. ☺

Această tipografie e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere: de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a pute executa ori-ce comande prompt și cu cea mai mare acurateț!

Comande din afară se efectuează repede!